

Työsuhteen tunnusmerkit ja osuuskunnan toiminnan järjestäminen

©Jarmo Hänninen
Idekoop osuuskunta

*Osuustoimintakeskus Pellervo
Pienosuuskuntaforum*

Helsinki 2.10.2018

idekoop

MITEN TYÖSUHDETTA TULKITTU KÄYTÄNNÖSSÄ?

Työnantajan ja työntekijän
velvollisuudet

Työsuhde?

Yritystoiminta?

Tulkintoja ja ongelmakohtia

Yhteenveto: mihin kiinnitettävä
huomiota?

TYÖNANTAJAN VELVOLLISUUDET

- lakien, työehtosopimusten ja työsopimusten noudattaminen
- palkan maksaminen (vrt. työkorvaus)
- työturvallisuus
- tasa-arvon edistäminen
- työntekijöiden syrjinnän ehkäiseminen
- työpaikkaa koskevien määräysten tiedottaminen

TYÖNTEKIJÄN VELVOLLISUUDET

- lakien, työehtosopimusten ja työsopimusten noudattaminen
- työtehtävien suorittaminen
- työnantajan työnjohto-oikeuden perusteella antamien ohjeiden noudattaminen
- työaikojen noudattaminen
- työturvallisuusmääräysten noudattaminen

TYÖSUHDE?

- Työsuhteen tunnusmerkit (työsopimuslaki):
 1. sopimus
 2. ansiotyön tekeminen
 3. työn tekeminen toiselle
 4. vastikkeellisuus
 5. johdon ja valvonnan alaisuus (työnantajan direktio-oikeus)

YRITYSTOIMINTA?

- Yritystoiminnan tunnusmerkkejä (verohallinto):
 1. investoinnit, taloudellinen riski
 2. yleinen tarjonta, useita asiakkaita
 3. työn tulos ostetaan, vastaa siitä
 4. maksuna sovittu hinta (laskutus)
 5. yrittäjä toimii itsenäisesti
 6. omat toimitilat

TE-TOIMISTON TULKINTOJA

- tulkinnat vaihtelevat
- työskentelyä osuuskunnassa on pidetty työsuhteen lisäksi mm. (sivutoimisena) yritystoimintana tai (päätoimisena) työskentelynä laskutuspalveluyrityksen kautta
- joskus myös ristiriitaisia: perusteluna todetaan, että henkilö tekee osa-aikatyötä osuuskunnassa, mutta lausunnossa "sivutoimisesti yrittäjänä laskutuspalveluyrityksen kautta"

TE-TOIMISTON SELVITTELYSSÄ ON KYSYTTY MM.

- työskentelyn määrää
- mitä työtä tekee
- työskenteleekö johdon ja valvonnan alaisena vai itsenäisesti
- osuuskunnan liiketoimintaa ja palveluita
- miten toimeksiantoja hankitaan
- paljonko niitä on
- kopioita toimeksiantosopimuksista

TYÖTTÖMYYSKASSOJEN TULKINTOJA

- kassojenkin tulkinnat vaihtelevat
- myös vakuutusosoikeuden päätöksiä
- edellä mainittujen tulkinnoissa keskitytään työsuhteeseen
- työstä tulevan välittömän hyödyn on tarkoitus koitua työnantajan hyväksi
- työntekosuhteen oikeudellista luonnetta arvioidaan epäselvissä tapauksissa kokonaisharkinnalla
- sopimusten lisäksi huomioidaan työnteon tosiasialliset olosuhteet

KASSAT SELVITTÄNEET MM.

- työsopimuksia: työaika, palkkaus ja työnjohto
- osuuskuntien liiketoimintaa; harjoittaako tosiasiallisesti liiketoimintaa tietyllä toimialalla, vai...
- ...ainoastaan välittää työtä jäsenilleen
- selvitystä on haettu mm. osuuskuntien nettisivuilta (toiminnan kuvaus, markkinointi jne.) ja ilmeisesti myös säännöistä (toiminnan tarkoitus)
- samoin toimeksiantosopimuksista

YHTEENVETO: MIHIN KIINNITETTÄVÄ HUOMIOTA?

- ensiksi vanha tuttu periaate: "Ei riitä, että toiminta tietynlaista – sen pitää myös näyttää siltä."
- työsuhteen kaikkien tunnusmerkkien tulee täytyä
- työaika, palkkaus ja työnjohto
- osuuskunnan tarkoitus ja liiketoiminta toimialoillaan (vrt. yritystoiminnan tunnusmerkit)
- em. huomioitava niin sopimuksissa kuin käytännön toiminnassa

LISÄTIETOJA

- Työttömyysturvalaki
30.12.2002/1290
- Työsopimuslaki 26.1.2001/55
- Työttömyyskassalaki 24.8.1984/603